

המכון הישראלי
לדמוקרטיה

www.idi.org.il

אמיר אלשטיין
יו"ר הוועד המנהל

הנשיא העשירי ראובן ריבלין
יו"ר של כבוד

יוחנן פלסטר
נשיא

חברי הוועד המנהל

עו"ד ליליאן אהרנסון
אלי גרונר
פרופ' רוד וניצקי-סרוסי
ד"ר חן ליבנטשטיין
מול מועלים
שגריר לשעבר סלי מרידור
פרופ' פאדיה נאסר אבו-אלהיג'א
עו"ד אבי פישר
ד"ר מיכל צור
יוסי קוצ'יק

המועצה הבינלאומית

פרופ' רוג'ר דניאלס, יו"ר
השופטת רוזלי סילברמן אבליה, קנדה
אן אפילבאום, ארה"ב
השופטת דורית ביניש, ישראל
השופט סטיבן ביידי, ארה"ב
פרופ' משה הלברטל, ישראל
פרופ' כריסטוף מרקוסיץ, גרמניה
ד"ר שרון נוריאן, ארה"ב
השופט אברהם סופר, ארה"ב
ברט טטבנס, ארה"ב
פרופ' גרהרד קספר, ארה"ב

סגני נשיא

פרופ' סוזי נבות, מחקר
ד"ר ישי ג'סי (פרס, אסטרטגיה)

עמיתים בכירים

פרופ' תמר הרמן
פרופ' נתן זוסמן (אורח)
פרופ' עמית כהן
מר תומר לוטן (אורח)
פרופ' יותם מרגלית
פרופ' דניאל סטטמן
פרופ' בני פורת
פרופ' קרנית מלוג
פרופ' מרדכי קרמניצר
פרופ' גרעון רהט
ד"ר תהילה שורץ אלטשולר
פרופ' יובל שני

מייסדים

ד"ר אריק ברמן
ברנד מרכוס (1929-2024)
מנכ"ל המדינה ג'ורג' שולץ (1920-2021)

ינואר 2025

ניתוח מגמות הצבעה בישראל: סיכום שנת 2024

ד"ר ליאור יוחנני

נושאי הדוח

- הצבעה חוזרת למפלגות ומעבר בין מפלגות
- תחת זכוכית מגדלת: מפלגת הדמוקרטים

ממצאים עיקריים

הצבעה חוזרת בין מפלגות ומעבר בין מפלגות

הליכוד מציגה התאוששות משמעותית מאז אוגוסט 2024, עם עלייה ניכרת בשיעור מי שהצביעו למפלגה בבחירות 2022 המתכוונים להצביע עבורה שוב אם יתקיימו כעת בחירות חדשות (מ-39% באוגוסט לכ-54% בדצמבר). את עיקר הקולות "מחזירה" הליכוד מהמחנה הממלכתי מצד האחד ומעוצמה יהודית מצד השני. האופציה התאורטית של מפלגת ימין חדשה זוכה לתמיכה נמוכה בקרב מצביעי הליכוד.

הציונות הדתית ועוצמה יהודית חוו ירידה משמעותית בחודשי הקיץ (עד לשיעור נשארם של כ-50% בלבד באוגוסט). מאז הן מראות סימני התאוששות, אם כי המגמה אינה חד-משמעית. בחלוקה בין שתי המפלגות שרצו כזכור יחד ב-2022, בקרב בוחריו הרשימה המשותפת שיעור המתכוונים להצביע לעוצמה יהודית עולה באופן עקבי על שיעור המתכוונים להצביע לציונות הדתית.

המחנה הממלכתי חווה ירידה דרמטית בכוונות ההישארות של המצביעים עבורה ב-2022 – מ-70% באפריל ל-34% בדצמבר. שתי מפלגות מהוות מוקד משיכה בולט למצביעי המחנה הממלכתי: ישראל ביתנו ומפלגת ימין חדשה, שאינה קיימת עדיין

שיעור גבוה של מצביעים לכל המפלגות טרם החליטו למי יצביעו בבחירות הבאות.

תחת זכוכית מגדלת: מפלגת הדמוקרטים

המחקר כלל ניתוח השוואתי מעמיק בין שתי קבוצות:

- המתכוונים להצביע למפלגת הדמוקרטים אילו בחירות היו מתקיימות היום
- בעלי פוטנציאל להצביע לדמוקרטים: משיבים שצינו שיצביעו למפלגה אחרת או שעודם מתלבטים ועונים על אחד או על שני התנאים הבאים: (א) הצביעו למרצ או לעבודה בבחירות 2022, (ב) מזהים את עצמם עם השמאל (להלן: "הפוטנציאליים").

המכון הישראלי
לדמוקרטיה

www.idi.org.il

הממצאים להלן מבוססים על השוואה בין שתי הקבוצות הללו:

- מפלגת הדמוקרטים מושכת בעיקר את מצביעי מרצ לשעבר אך מתקשה יותר לסחוף את מצביעי העבודה.
- קיים פער מגדרי משמעותי - גברים נוטים יותר לתמוך במפלגה מאשר נשים.
- התמיכה במפלגה מגיעה בעיקר מהשמאל "העמוק", בעוד המזוהים כשמאל מתון נוטים פחות לתמוך בה.
- שיעור גבוה מאוד של קרוב ל-40% מהמצביעים הפוטנציאליים מתלבטים למי להצביע ולא ציינו העדפה למפלגה כלשהי.
- מבחינת עמדות, מי שמתכוונים להצביע לדמוקרטים מציגים דפוס של "ציונות ביקורתית": מצד אחד תמיכה בשלטון החוק ועקרון הפרדת הרשויות, אמון גבוה בצה"ל ובפיקוד הבכיר, ותמיכה גבוהה יחסית בהתיישבות בגבולות המדינה, ומצד שני עמדות ביקורתיות על הממשלה ומדיניותה וחתירה לשינוי (תמיכה בפתרונות מדיניים, סיום המלחמה בעזה, ואף ספקות לגבי עתידם בישראל). מכלול זה מבדל אותם מקבוצת ה"פוטנציאליים", המחזיקה בעמדות ביטחוניות ניציות יותר, מדגישה את חשיבות החיים בישראל ונוטה לתמוך יותר בפתרונות צבאיים על פני מדיניים.

מתודולוגיה

הניתוח בחלק הראשון של הדוח מתבסס על נתונים חודשיים שנאספו במסגרת סקרי "הקול הישראלי" החודשי בין פברואר 2024 לדצמבר 2024. בכל חודש נשאלו המרואיינים הן לגבי הצבעתם בבחירות 2022 והן לגבי כוונות ההצבעה העתידיות שלהם. הנתונים מוצגים באמצעות ממוצע נע של שלושה חודשים, כלומר כל נתון חודשי מייצג את הממוצע של אותו חודש ושני החודשים שקדמו לו. שיטה זו מסייעת לזהות מגמות ארוכות טווח ומפחיתה את ההשפעה של תנודות קיצוניות בעקבות אירועים חד-פעמיים.

החלק השני של הדוח, העוסק במפלגת הדמוקרטים, מבוסס על ניתוח מעמיק של שלושה סקרים: שני סקרי "הקול הישראלי" שנערכו באוקטובר ובדצמבר 2024 וסקר בנושא ההפיכה המשפטית שנערך בדצמבר 2024.

המכון הישראלי
לדמוקרטיה

www.idi.org.il

נתוני רקע: כוונות הצבעה חודשיות, פברואר-דצמבר 2024

בשונה מסקרי בחירות ייעודיים, המתבססים על מכסות הצבעה בבחירות הקודמות, הדגימה בסקרים שאליהם מתייחס דוח זה מבוססת על מאפייני אוכלוסייה כגון: לאום, דתיות, אזור מגורים ומגדר. לפיכך, אין לראות בנתונים אלו תחזית בחירות, אלא רקע כללי לסיוע בהבנת המגמות המנותחות בדוח.

אם היו נערכות היום בחירות לאיזו מפלגה היית מצביע? פברואר-דצמבר 2024*
(%)

מפלגה	פבר	מרץ	אפר	מאי	יוני	יולי	אוג	ספט	אוק	דצמ
הליכוד	15.6	16.7	10.7	14.3	11.4	12.5	15.6	18.6	19.4	20.5
הציונות הדתית	2.6	2.4	4.1	3.7	2.4	2.8	2.1	4.3	4.3	5.6
עוצמה יהודית	6.4	9.4	8.5	7.8	7.3	7.9	9.4	8.4	8.9	5.6
יהדות התורה	5.3	7.1	8.3	7.6	6.1	7.5	5.5	5.6	6.1	5.6
שס	6.2	5.5	5.8	6.7	6.5	6.5	6	6.3	6.3	6.1
המחנה הממלכתי	31.8	24.6	22.3	21.9	21.1	12.9	16.8	13.7	12.6	11
יש עתיד	11.4	8.2	16	15.5	11.4	9.8	12.6	9.6	9.4	8.9
ישראל ביתנו	7.1	8.2	5.6	8.4	11.8	**22.4	9	10.1	8.9	8.9
העבודה	2	1.6	3	3.7						
מרצ	3.7	3.1	5.1	3.7						
הדמוקרטים					***13.4	9.8	10.7	10.2	9.6	10.2
חדש-תעל	0.8	2.7	3	2.2	2.8	1.4	2.1	2.1	2	2.3
רעם	4.9	4.3	3	2.2	4.1	4.5	3	2.8	2.8	5.8
בלד	1.9	2.9	2.6	1.1	1.2	1.4	1.1	2.1	2	1.5
ימין ממלכתי	-	3.1	1.8	1.3	0.4	**				
מפלגת ימין חדשה						**	6.2	6.3	7.6	7.8

* שיעורי ההצבעה המוצגים מחושבים מתוך סך המצביעים שהביעו העדפה למפלגה כלשהי, ואינם כוללים את המתלבטים, המסרבים להשיב, או אלו שטרם החליטו למי יצביעו
 ** ביולי ישראל ביתנו, הימין הממלכתי, ומפלגת ימין חדשה הופיעו יחד
 *** מיוני העבודה ומרצ הופיעו יחד כרשימה משותפת - הדמוקרטים

הצבעה חוזרת בין מפלגות ומעבר בין מפלגות

שיעור המצביעים למפלגה המתכוונים להצביע לה שוב מהווה אינדיקציה מסוימת לשביעות הרצון של בוחריו המפלגה מהתנהלותה.

מפלגות הקואליציה

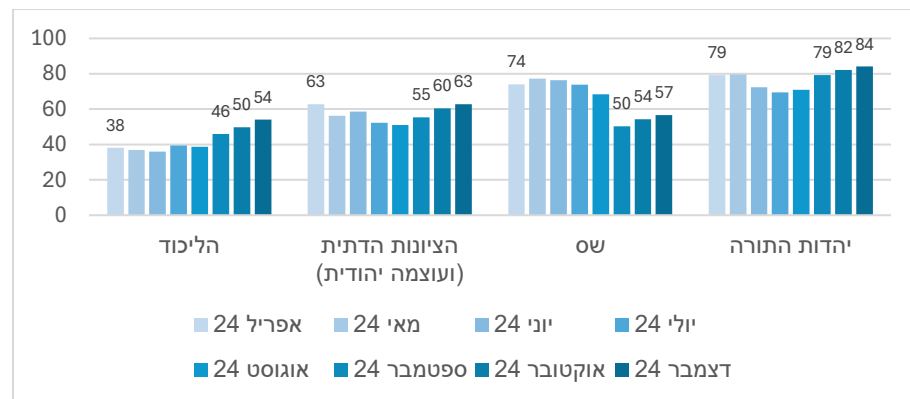
הליכוד מציגה התאוששות הדרגתית ועקבית. עד חודש אוגוסט, הממוצע הנע של שיעור הנשארים היה נמוך מ-40%. אך בחודשים הבאים, אולי כתוצאה מההצלחות הצבאיות בלבנון וההתייצבות הביטחונית, חלה עלייה משמעותית בשיעור המדווחים על כוונה להצביע שוב לליכוד - 54% בדצמבר. בקרב אלו שלא הביעו כוונה להצביע שוב לליכוד בולט שיעורם הגבוה של ה-לא יודעים והמסרבים לענות (26%). נראה שכיום אין מפלגות אחרות שמושכות רבים מבחרי הליכוד. המנחה הממלכתי ועוצמה יהודית שכל אחת מהן משכה 8% מבחרי הליכוד באוגוסט משכו בדצמבר רק 2% ו-3% בהתאמה.

הציונות הדתית ועוצמה יהודית אשר רצו בבחירות האחרונות יחד, התחילו את התקופה הנבחנת כאן עם ממוצע נע גבוה יחסית באפריל של 63% המתכוונים לחזור ולהצביע עבורן. שיעור הנשארים המשותף לשתי המפלגות חווה ירידה משמעותית במהלך הקיץ, אך מאז הן במגמת התאוששות ברורה וחזרו לממוצע נע של 63% בדצמבר. במדידת דצמבר, 6% ממצביעי הרשימה המאוחדת הביעו כוונה להצביע לליכוד, 5% לישראל ביתנו ואילו 23% טרם החליטו או סירבו לציין את העדפתם.

כאמור, בחנו גם את כוונת ההצבעה לכל מפלגה בנפרד. מבין מצביעי הרשימה המאוחדת בבחירות האחרונות, שיעור המתכוונים להצביע לעוצמה יהודית גבוה כמעט בכל המדידות מאלו המתכוונים להצביע לציונות הדתית, עם פער ממוצע של 11% לטובת עוצמה יהודית.

המפלגות החרדיות מציגות את רמות ההישארות הממוצעות הגבוהות ביותר. בתרשים המצורף ניתן לראות שיהדות התורה שומרת על יציבות בעוד ש"ס מציגה שיעורי הישארות נמוכים יותר החל מספטמבר. עם זאת, הירידה הנראית לעין בתמיכה בש"ס מוסברת בעיקר במדידה חריגה בספטמבר (27%), שכן בכל שאר החודשים שיעור הנשארים נותר יציב מעל 60%. מקרב מצביעי ש"ס בסקר דצמבר, 68% מתכוונים להצביע לש"ס ו-8% לליכוד בבחירות עתידיות. 21% טרם החליטו.

יצביעו למפלגה לה הצביעו בבחירות 2022, מפלגות הקואליציה (%)

מפלגות האופוזיציה

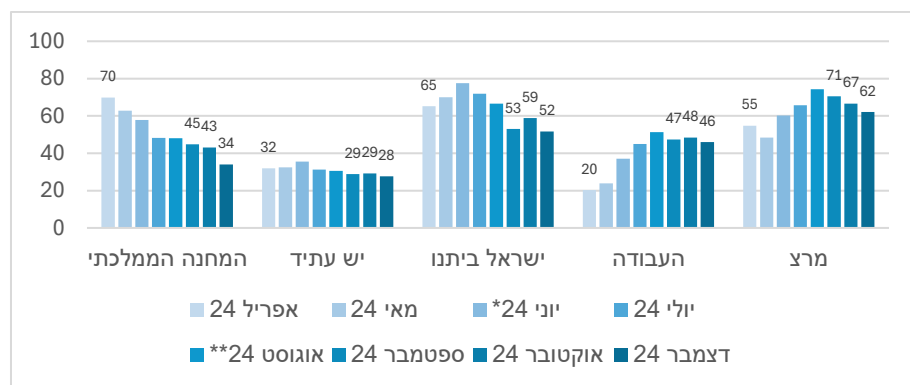
באופוזיציה, בולטת במיוחד בשיעור ההישארות הנמוך של מצביעה בעבר מפלגת **המחנה הממלכתי**. המפלגה התחילה עם שיעור הישארות של 70% באפריל, אך מאז חוותה ירידה חדה ועקבית עד לכדי 34% בדצמבר. מבין מצביעי המפלגה בבחירות האחרונות שלא מתכוונים להצביע לה בעתיד בולט שיעורם הניכר של המתכוונים להצביע למפלגת ימין חדשה (אוקטובר – 9%, דצמבר – 11.5%) או לישראל ביתנו (אוקטובר – 12%, דצמבר – 9%). עוד בולט הוא השיעור הגבוה של אלו שטרם החליטו או סרבו לענות (אוקטובר – 36%, דצמבר – 27.5%).

יש עתיד מציגה שיעור הישארות נמוך אך יציב – סביב ה-30% בכל המדידות. בקרב המצביעים למפלגה בבחירות האחרונות בולט שיעורם הניכר של המתכוונים להצביע למחנה הממלכתי (אוקטובר – 20%, דצמבר – 15.5%) או לדמוקרטים (אוקטובר – 10%, דצמבר – 9%).

ישראל ביתנו מציגה לאורך התקופה תנודתיות משמעותית בשיעור הנשארים. המפלגה עלתה מ-65% באפריל לשיא של נשארים ביוני - 78%, אך מאז חוותה ירידה עד 52% בדצמבר. לא ניכר דפוס מעבר ברור מישראל ביתנו למפלגות אחרות, מפלגות מכל הקשת הפוליטית מקבלות במדידות האחרונות בין 4% ל-8% מקולות מצביעי ישראל ביתנו ב-2022.

מפלגות השמאל מציגות מגמת התאוששות משמעותית מאז הוכרזה מפלגת הדמוקרטים (מיזוג של מרצ ועבודה) ביוני 2024. **העבודה** עברה שיפור דרמטי משיעור הישארות נמוך של 20% באפריל כאשר היה נראה שתרוץ לבדה בבחירות ל-50% של מתכוונים להצביע למפלגה המשולבת בחודשים האחרונים. **מרצ**, שמלכתחילה הציגה שיעור נשארים ניכר (55% באפריל), הציגה גם כן מגמה חיובית של עלייה ל-74% באוגוסט, אבל בחודשים האחרונים מסתמנת ירידה מסוימת - 62% בנשארים דצמבר. בשתי המפלגות בולט שיעורם הגבוה של אלו שטרם החליטו למי יצביעו או סירבו לענות (דצמבר: מצביעי העבודה לשעבר – 28%, מצביעי מרצ לשעבר – 26%).

יצביעו למפלגה לה הצביעו בבחירות 2022, מפלגות האופוזיציה הציוניות (%)

* החל מיוני 2024, נתוני העבודה ומרצ מתייחסים לכוונת הצבעה למפלגת הדמוקרטים בהובלת יאיר גולן
** החל מאוגוסט 2024 הוצגה אפשרות הצבעה למפלגת ימין חדשה ללא ציון שמות. בנוסף, מפלגתו של גדעון סער, "הימין הממלכתי", הופיעה בנפרד. שיעור הנשארים במחנה הממלכתי כולל הן את מצביעי כחול-לבן שמתכוונים להצביע למחנה הממלכתי והן את אלו המתכוונים להצביע לימין הממלכתי בראשות סער (0-2%, שיעור זניח)

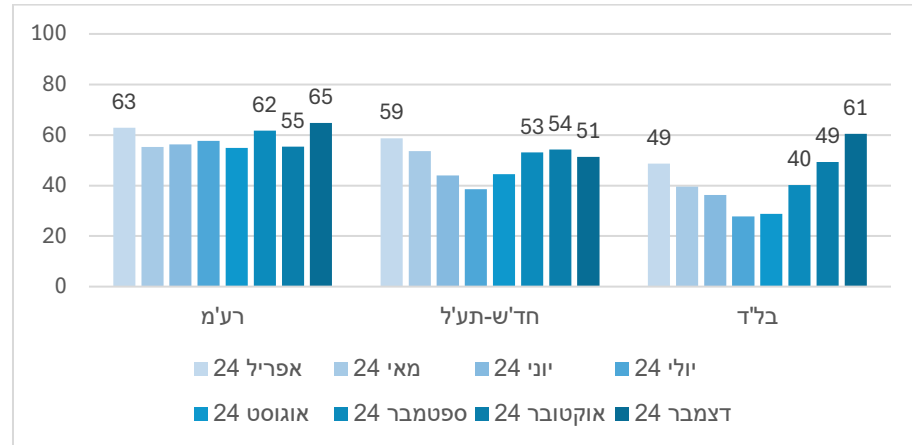

המכון הישראלי
לדמוקרטיה

www.idi.org.il

המפלגות הערביות מציגות דפוסים שונים לאורך התקופה: **רע"מ** שמרה על יציבות יחסית עם שיעורי תמיכה של 55%-65%. **חד"ש-תע"ל** עברה משבר בקיץ אז ירדה לשפל של 39% נשארם ביולי, אך התאוששה ועלתה ל-51% בדצמבר. **בל"ד** הציגה את התנודתיות המשמעותית ביותר - מ-49% באפריל, עבור דרך שפל של 28% ביולי, ומשם עלייה דרמטית ועקבית עד לשיא של 61% בדצמבר. יש לציין כי התנודתיות החדה בנתונים של **חד"ש-תע"ל** ושל **בל"ד** עלולה לנבוע, בין היתר, ממספר המרואיינים הקטן במדגם של מצביעי המפלגות הערביות. מסיבה זו גם לא ניתן לבצע ניתוח מעמיק של מעברי הקולות מהמפלגות הללו.

יצביעו למפלגה לה הצביעו בבחירות 2022, מפלגות האופוזיציה הערביות (%)

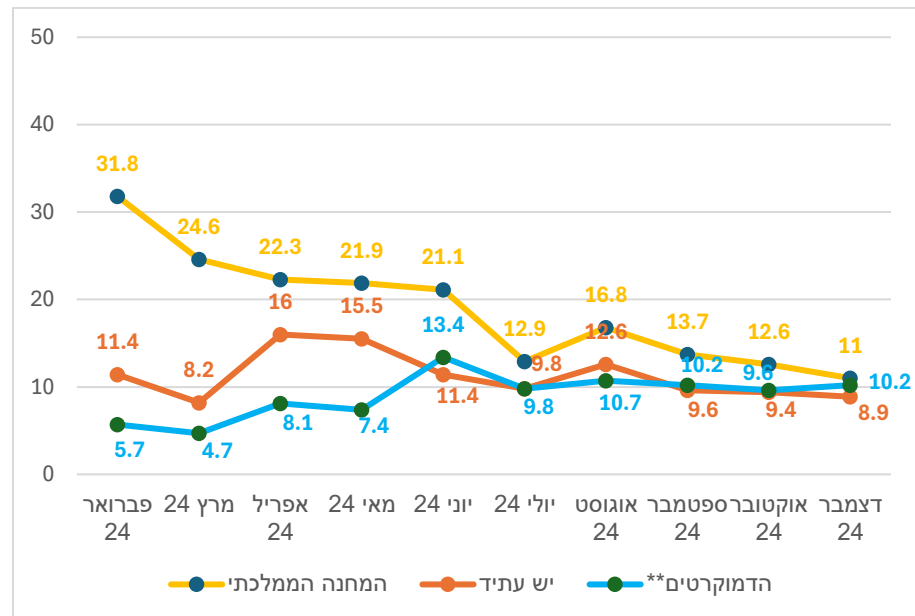
תחת זכוכית מגדלת: מפלגת הדמוקרטים

כוונות הצבעה במפלגות השמאל והמרכז, פברואר-דצמבר 2024

הקמת מפלגת הדמוקרטים בהנהגת יאיר גולן ביוני 2024, שאיחדה את מפלגות מרצ והעבודה, הובילה לעלייה משמעותית בכוונות ההצבעה עבורה בכלל המדגם - מ-7%-8% לשתי המפלגות טרם האיחוד ל-13.4% לאחריו. בחודשים שלאחר מכן התייצבה התמיכה במפלגה המשולבת סביב 10%.

במקביל, התרחשו שתי מגמות משמעותיות נוספות: ירידה הדרגתית בתמיכה ביש עתיד וצניחה חדה בתמיכה במחנה הממלכתי. נכון לדצמבר 2024, שלוש המפלגות - הדמוקרטים, יש עתיד והמחנה הממלכתי - מציינות שיעורי תמיכה דומים.

אם היו נערכות היום בחירות לאיזו מפלגה היית מצביע? פברואר-דצמבר 2024*
(%)

* שיעורי ההצבעה המוצגים בגרף מחושבים מתוך סך המצביעים שהביעו העדפה למפלגה כלשהי, ואינם כוללים את המתלבטים, המסרבים להשיב, או אלו שטרם החליטו למי יצביעו.

** בחודשים פברואר עד מאי מוצג שיעור המצביעים המשותף לעבודה ולמרצ. מחודש יוני המפלגות אוחדו תחת הדמוקרטים.

כוונות ההצבעה לדמוקרטים בקרב מצביעי העבודה, מרצ, יש עתיד והמחנה הממלכתי

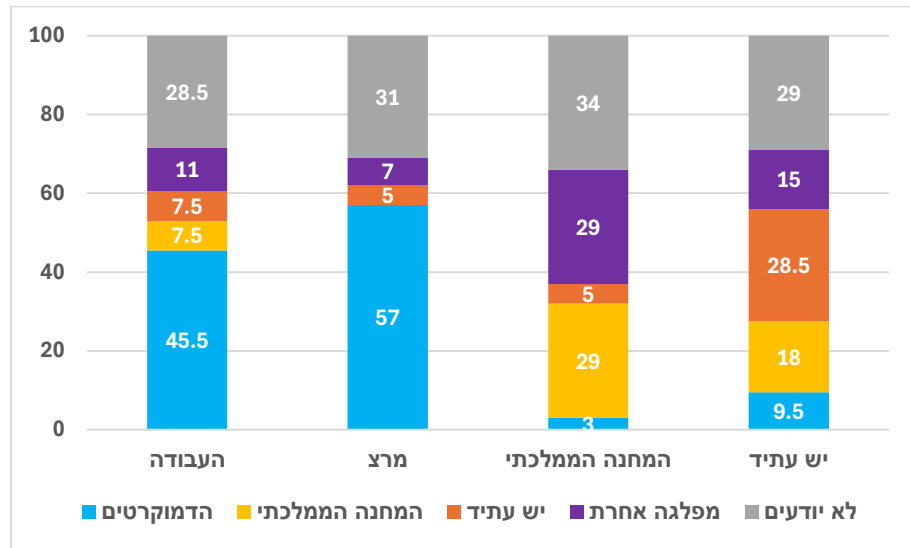
בהתייחס לשתי המדידות האחרונות באוקטובר ובדצמבר, ניתן לראות שקצת פחות ממחצית ממצביעי העבודה וקצת יותר ממחצית ממצביעי מרצ בבחירות האחרונות מתכוונים להצביע לדמוקרטים. לצידם, כ-10% מבוחרי יש עתיד הצהירו כך גם כן. בקרב בוחרי המחנה הממלכתי שיעור זניח בלבד מתכוונים להצביע לדמוקרטים.

המכון הישראלי
לדמוקרטיה

www.idi.org.il

עבור איזו מפלגה מתכוונים להצביע מצביעי העבודה, מרצ, יש עתיד והמחנה הממלכתי ב-2022? אוקטובר ודצמבר 2024 (%)

השוואה בין המתכוונים להצביע לדמוקרטים למצביעים ה"פוטנציאליים"

בחלק הזה נאתר נקודות דמיון ושוני בין שתי קבוצות שכבר הזכרנו: (1) מרואיינים שדיווחו שבכוונתם להצביע לדמוקרטים אם היו מתקיימות היום בחירות; (2) ה"פוטנציאליים" כלומר מרואיינים שדיווחו שלא יצביעו לדמוקרטים אך הם בעלי מאפיינים שממקמים אותם כבעלי סיכוי גבוה לעשות זאת משום ש: (א) ב-2022 הצביעו לעבודה או למרצ; ו/או (ב) הם מגדירים עצמם כ"שמאלי".

לצורך ההשוואה התבססנו על שלושה סקרים:

1. סקר הקול הישראלי מאוקטובר 2024 שכלל 750 משיבים
2. סקר הקול הישראלי מדצמבר 2024 שכלל 750 משיבים
3. סקר בנושא ההפיכה המשטרית מדצמבר 2024 שכלל 1200 משיבים

זיהינו 152 משיבים שדיווחו שיצביעו לדמוקרטים ו-237 משיבים "פוטנציאליים" שדיווחו שלא יצביעו לדמוקרטים:

סך הכול	סקר ההפיכה המשטרית דצמ' 2024	הקול הישראלי דצמ' 2024	הקול הישראלי אוק' 2024	"הפוטנציאליים" (דיווחו שלא יצביעו לדמוקרטים)
237	110	59	68	דיווחו שלא יצביעו לדמוקרטים
152	61	47	44	דיווחו שיצביעו לדמוקרטים

הצבעה בבחירות 2022

בתרשים למטה ניתן לראות כי בסיס התמיכה בדמוקרטים נשען על שלושה מקורות עיקריים: בוחרי מרצ והעבודה לשעבר, המהווים יותר ממחצית המתכוונים להצביע למפלגה, ומצביעי יש עתיד כרבע ממצביעי המפלגה

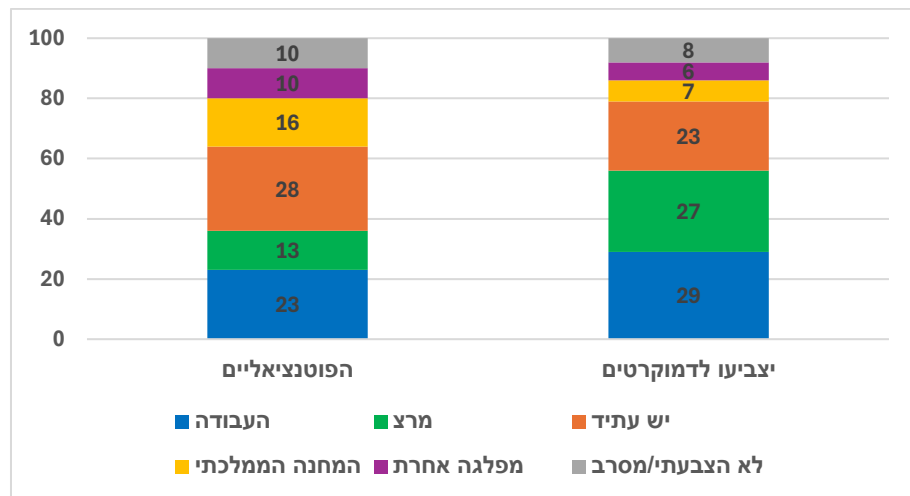
המכון הישראלי
לדמוקרטיה

www.idi.org.il

העתידיים. שלוש קבוצות אלו מהוות יחד כ-80% מכלל המתכוננים להצביע לדמוקרטים.

השוואה בין קבוצת המשיבים שיצביעו לדמוקרטים לפוטנציאליים מעלה כי מצביעי מרצ מהווים חלק משמעותי יותר בקבוצה הראשונה מאשר בשנייה: 27% מקרב אלה שיצביעו לדמוקרטים לעומת 13% בלבד מהפוטנציאליים. ההבדל בקרב מצביעי העבודה מתון יותר - 29% מקרב המצביעים לדמוקרטים לעומת 23% מקרב הפוטנציאליים. בקרב מצביעי יש עתיד אין פער גדול בין שיעורם בקרב המתכוננים להצביע לדמוקרטים (23%) לבין שיעורם בקרב המצביעים הפוטנציאליים למפלגה זו (28%).

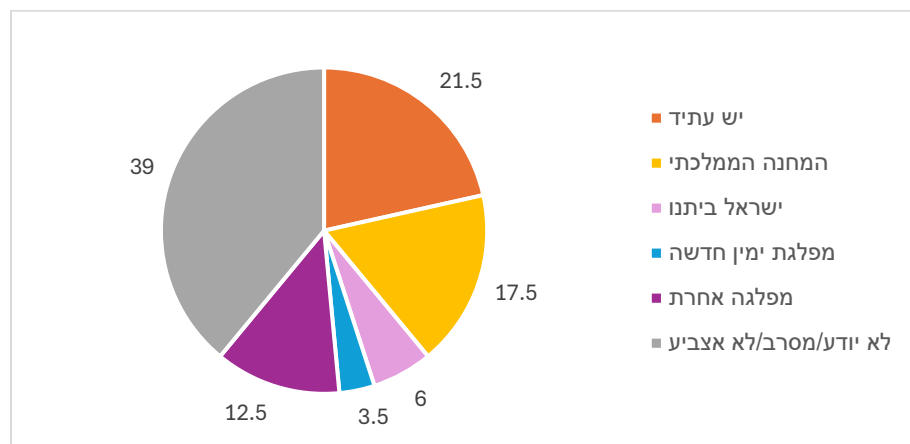
**למי הצביעו בבחירות האחרונות המשיבים שיצביעו לדמוקרטים ו-
"הפוטנציאליים"? (%)**

למי מתכוונים הפוטנציאליים להצביע?

ניתוח דפוסי ההצבעה העתידיים בקרב הפוטנציאליים מגלה תמונה מורכבת. הממצא הבולט ביותר הוא שיעור גבוה במיוחד (39%) של מתלבטים למי יצביעו. נתון זה מצביע על שיעור משמעותי של בוחרים שלא הביעו העדפה למפלגה ספציפית. בקרב הפוטנציאליים שכן שהביעו העדפה, יש עתיד והמחנה הממלכתי זוכות במרבית התמיכה עם 21.5%-ו-17.5% בהתאמה.

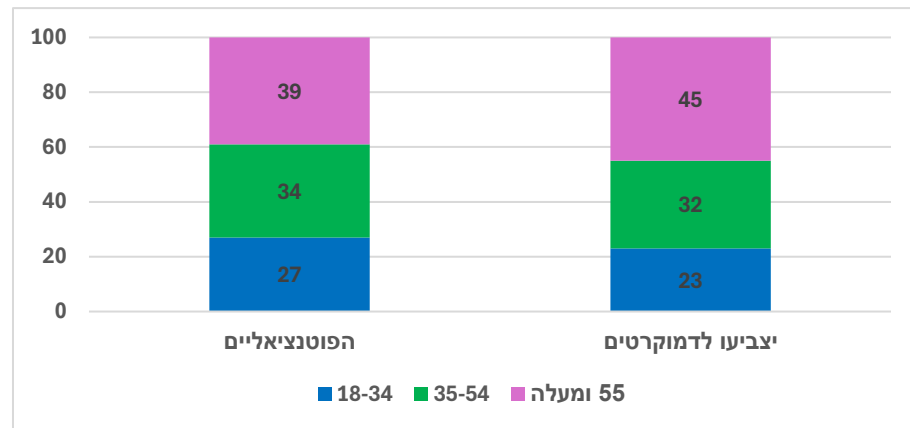
כוונות הצבעה של הפוטנציאליים (%)

גיל וכוונת הצבעה לדמוקרטים

בפילוח לפי גיל ניתן לראות שקבוצת המתכוונים להצביע לדמוקרטים מבוגרת יותר מקבוצת הפוטנציאליים אך הבדלים אלו אינם מובהקים סטטיסטית.

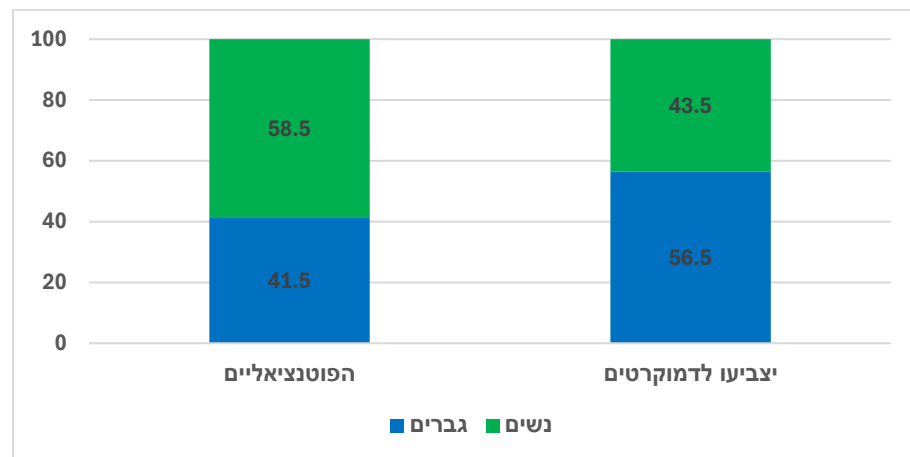
התפלגות גילים של המתכוונים להצביע לדמוקרטים ושל המצביעים פוטנציאליים (%)

מגדר וכוונת הצבעה לדמוקרטים

המדגם כלל 185 גברים ו-204 נשים. הניתוח חושף הבדל מגדרי מובהק בין מי שמתכוונים להצביע לדמוקרטים לבין המצביעים הפוטנציאליים. בקרב המתכוונים להצביע לדמוקרטים הגברים מהווים רוב. בעוד שבקרב הפוטנציאליים יש רוב משמעותי לנשים.

התפלגות מגדרית של המתכוונים להצביע לדמוקרטים ושל המצביעים פוטנציאליים (%)

מיקום פוליטי (שמאל, מרכז, ימין) וכוונת הצבעה לדמוקרטים

כצפוי, שיעור המשיבים המשייכים עצמם לשמאל גבוה מאד בשתי הקבוצות – 80% בקרב אלו שיצביעו למפלגה ו-87% בקרב הפוטנציאליים.

ביקשנו לבחון מי מבין שתי הקבוצות נוטה יותר לקצה השמאלי של המפה הפוליטית ומי נוטה יותר למרכז. השווינו את מיקומם הממוצע של המשיבים על

סולם שמאל-ימין (1=שמאל, 7=ימין). מצאנו שהמוצע של הפוטנציאליים (2.91) גבוה מזה של מי שמתכוונים להצביע למפלגה (2.64), וההבדל אף נמצא מובהק סטטיסטית. כלומר, מי שמתכוונים להצביע לדמוקרטים הם יותר שמאליים מאשר הפוטנציאליים הקרובים קצת יותר למרכז, אם כי הם עדיין בטווח של השמאל.

השוואת עמדותיהם של המתכוונים להצביע לדמוקרטים המצביעים הפוטנציאליים

הממצאים שהצגנו עד כה מצביעים על כך שהאתגר העיקרי של המפלגה אינו בשכנוע מצביעי מרצ לשעבר או אנשי השמאל המובהק, אלא דווקא בגיוס תמיכה מקרב מצביעי העבודה לשעבר, השמאל המתון והנשים, שכרגע מתלבטים האם להצביע עבור מפלגות כמו יש עתיד והמחנה הממלכתי. להלן מספר השוואות בין עמדות שתי הקבוצות בנושאים מרכזיים:

עמדות בנושא בית המשפט העליון והרפורמה/ההפיכה המשפטית

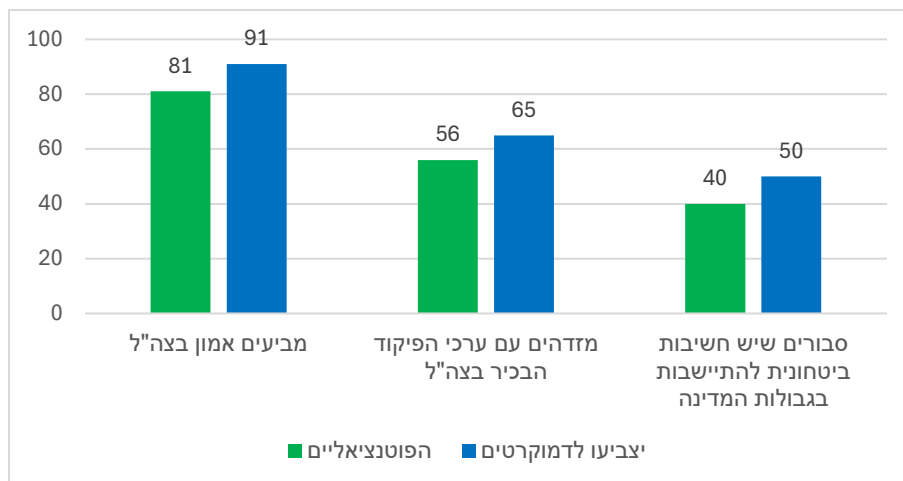
בחודש דצמבר נערך סקר מקיף שכלל 15 שאלות בנושא הרפורמה המשפטית. בשתי הקבוצות נמצא רוב של מתנגדים למהלך ולסעיפיו השונים, אך עוצמת ההתנגדות הייתה שונה. בקרב המתכוונים להצביע לדמוקרטים, 95% מתנגדים הן לרפורמה הן לקידומה בעת הנוכחית. בקרב הפוטנציאליים נרשמה גם כן התנגדות משמעותית, אך בשיעורים נמוכים יותר (מתנגדים לרפורמה – 79%, מתנגדים לקידומה כיום – 82%). ממצאים אלה עולים בקנה אחד עם שיעור האמון הגבוה יותר בבית המשפט העליון בקרב המתכוונים להצביע לדמוקרטים בהשוואה לפוטנציאליים.¹

מצביעים פוטנציאליים	יצביעו לדמוקרטים		
75	86	הרבה מאד או די הרבה אמון	אמון בבית המשפט העליון
22	14	מעט או אין בכלל אמון	
3	-	לא יודעים	
15	3	תומכים	עמדה כללית לגבי הרפורמה המשפטית/ההפיכה המשטרית שמקדם שר המשפטים יריב לוין
79	95	מתנגדים	
6	2	לא יודעים	
15.5	3	נכון	נכון או לא נכון לקדם כיום תוכנית זו
82	95	לא נכון	
2.5	2	לא יודעים	

¹ נתוני האמון בבית המשפט העליון מתבססים על סקר הקול הישראלי, אוקטובר 2024.

עמדות בנושא ביטחון, התיישבות והזיקה למדינה

בחינת ההבדלים בין הקבוצות בסוגיות של ביטחון, התיישבות והזיקה למדינה חושפת תמונה מורכבת ולעיתים אף פרדוקסלית. המתכוונים להצביע לדמוקרטים מציגים דפוס מורכב שניתן לכנותו "ציונות ביקורתית". מצד אחד, הם מביעים אמון רב יותר בצה"ל בהשוואה לפוטנציאליים, מזדהים יותר עם ערכי הפיקוד הבכיר בצה"ל ומדגישים את החשיבות הביטחונית של התיישבות בגבולות המדינה.

מצד שני, שוב בהשוואה לפוטנציאליים, הם מביעים עמדות ביקורתיות יותר כלפי המדיניות הנוכחית ורצון נחרץ יותר בשינוי מהותי. הם תומכים יותר בפתרונות מדיניים, בסיום המלחמה בעזה ובנסיגה מהשטחים הסוריים. הם גם פתוחים יותר לרעיון של חיים מחוץ לישראל וסבורים יותר שיהודים בטוחים יותר בחו"ל. בכך הם נבדלים מהפוטנציאליים, שנוטים להחזיק בעמדות מעט ניציות יותר ולהדגיש יותר את חשיבות החיים בישראל.

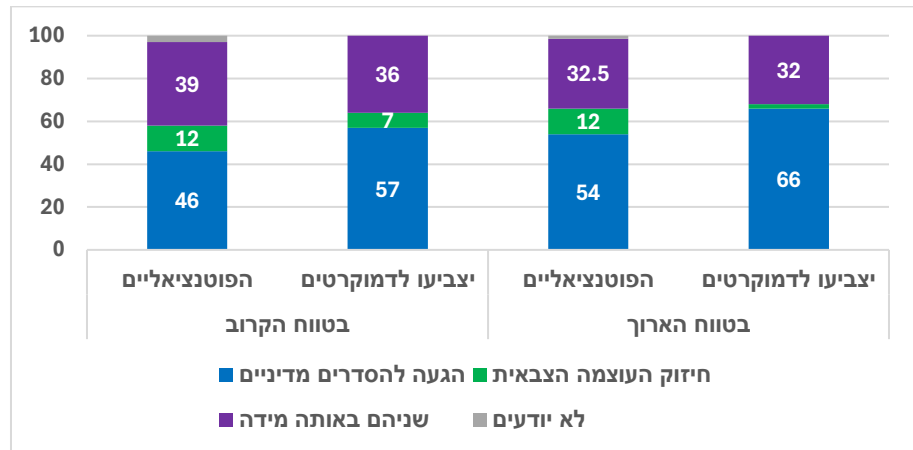
מצביעים פוטנציאליים	יצביעו לדמוקרטים	שאלה	קטגוריה
21	13	להחזיק לצמיתות	מה על ישראל לעשות עם השטחים בסוריה בהם היא מחזיקה
59	50	להחזיק עד שהמצב בסוריה יתבהר	
10	24	לסגת בהקדם	
10	3	לא יודעים	
83	94	להסכים לעסקה כוללת לשחרור כל החטופים בתמורה לדרישת חמאס לסיום המלחמה	כיצד על ישראל לפעול בסוגיית החטופים?
5	6	להסכים לעסקה לשחרור חלק מהחטופים בתמורה להפסקת זמנית של הלחימה בעזה	
7		להמשיך בלחץ הצבאי על חמאס מה שיוביל בעתיד לעסקה נוחה יותר	
5		לא יודעים	

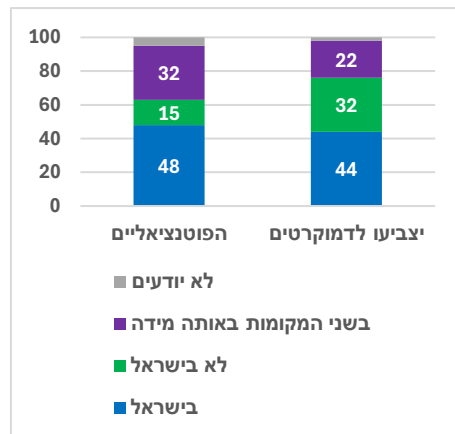
המכון הישראלי
לדמוקרטיה

www.idi.org.il

מה יבטיח את עתיד ביטחונה של מדינת ישראל בטווח הקרוב ובטווח הרחוק?
(%)

היכן בטוח יותר ליהודים לחיות?
(%)

במידה ותהיה לך אפשרות, האם תעדיף לגור בישראל או במדינה אחרת במערב? (%)

